

Bilgi

125 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanına İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Kapsamında Nakdi Ücret Desteği Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar

Sayı : 13492081Kabul Tarihi : 06.03.2023
Kurum : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

BİRİNCİ BÖLÜM : Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- (1) Bu Usul ve Esasların amacı, 21/2/2023 tarihli ve 125 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanına İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesi kapsamında yapılacak nakdi ücret desteği uygulamasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- (1) Bu Usul ve Esaslar, Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu kapsamında iş sözleşmesi bulunan sigortalılardan, 6/2/2023 tarihi itibarıyla iş sözleşmesinin bulunduğu işvereni tarafından;

a) 4447 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi kapsamında depremin etkilerinden kaynaklı bölgesel kriz gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvurusuna istinaden kısa çalışma başlama tarihi itibarıyla son 120 gün hizmet akdine tabi olma ve/veya son 3 yıl içerisinde 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olma şartını taşımadığı için yeni bir kısa çalışma ödeneği hak sahipliği oluşmayanları,

b) 6/2/2023 tarihi ve sonrasında 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında depremin etkilerinden kaynaklı işyerinin kapanması veya kapatılması sebebiyle iş sözleşmesi feshedilen ve aynı Kanun kapsamında iş akdi fesih tarihinde son 120 gün hizmet akdine tabi olma ve/veya son 3 yıl içerisinde 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olma şartını taşımadığı için yeni bir işsizlik ödeneği hak sahipliği oluşmayanları,

kapsamaktadır.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu Usul ve Esaslar, 21/2/2023 tarihli ve 125 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

Madde 4- (1) Bu Usul ve Esasların uygulanmasında;

a) Bakan: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanını,

b) Fon: İşsizlik Sigortası Fonunu,

c) İŞKUR: Türkiye İş Kurumunu,

ç) Kısa Çalışma Uygulanacak İşçi Listesi: Kısa çalışma başvurusu ekinde yer alan ve kısa çalışmaya tabi tutulan işçilere ilişkin bilgileri içeren listeyi,

d) Nakdi ücret desteği: Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılanlara, olağanüstü hal süresince kısa çalışma uygulanan dönemde veya işsiz kaldıkları süre kadar İŞKUR tarafından Fondan yapılacak ödemeyi,

e) OHAL: 8/2/2023 tarihli ve 32098 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde ilan edilen olağanüstü hali,

f) Ödeme kanalları: IBAN'a havale veya EFT, posta ek hesabı, PTT şube üzerinden yapılan ödemeyi,

g) SGK: Sosyal Güvenlik Kurumunu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM : Başvuru Esasları, Hak Kazanma Şartları

Başvuru esasları

Madde 5- (1) Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında işvereni tarafından bölgesel kriz gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvurusu sonucu yeni bir hak sahipliği oluşmayan işçiler bakımından;

a) OHAL ilan edilen illerdeki sigortalılar için 6/2/2023 tarihi itibarıyla iş sözleşmesinin bulunduğu işvereni tarafından bölgesel kriz gerekçesiyle kısa çalışma talebinde bulunulması gerekmektedir. Bu talep, kısa çalışma ödeneği hak sahipliği oluşmayan sigortalılar için nakdi ücret desteği başvurusu yerine geçer.

b) Kısa çalışma başvurusu sırasında İŞKUR'a bildirilecek Kısa Çalışma Uygulanacak İşçi Listesinde yer alan ve yeni bir hak sahipliği oluşmayan işçilerin işlemleri ayrıca başvuru yapmalarına gerek bulunmaksızın İŞKUR tarafından re'sen gerçekleştirilir.

(2) Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında yeni bir işsizlik ödeneği hak sahipliği oluşmayan işçiler bakımından;

a) OHAL ilan edilen illerde, 6/2/2023 tarihi ve sonrasında, OHAL süresini geçmemek üzere, iş akdi feshedilen sigortalı işsizlerin, işsizlik ödeneği için yapmış oldukları başvurular aynı zamanda nakdi ücret desteği başvurusu yerine geçer. Nakdi ücret desteğine ilişkin işlemler, ayrıca başvuru yapılmasına gerek bulunmaksızın İŞKUR tarafından re'sen gerçekleştirilir.

b) Bu fıkra kapsamında nakdi ücret desteğine hak kazananlar tekrar işe girer ve işsizlik ödeneğinden yararlanmak için gerekli şartları yerine getiremeden yeniden işsiz kalırsa, ilgilinin yeni işsizlik ödeneği başvurusuna istinaden durdurulan nakdi ücret desteği, fesih tarihini izleyen gün itibarıyla başlatılır.

c) Bu fıkra kapsamında, OHAL süresinin sona ermesini izleyen günden itibaren otuz gün içerisinde yapılan işsizlik ödeneği başvuruları dikkate alınır.

Hak kazanma şartları

Madde 6- (1) Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olanlar;

a) 6/2/2023 tarihi itibariyle 4447 sayılı Kanun kapsamında iş sözleşmesinin bulunduğu işvereni tarafından bölgesel kriz gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvurusunun ekinde yer alan Kısa Çalışma Uygulanacak İşçi Listesinde yer almak,

b) İşveren tarafından yapılan kısa çalışma başvurusuna istinaden gerçekleştirilen uygunluk tespiti kabul edilmiş olmak,

c) Kısa çalışma başlama tarihi itibariyle 120 gün hizmet akdine tabi olma ve/veya son 3 yıl içerisinde 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olma şartını taşımadığı için yeni bir kısa çalışma ödeneği hak sahipliği oluşmamak,

ç) Kısa çalışma başlama tarihi itibariyle yeni bir hak sahipliği oluşmamakla birlikte, varsa daha önceden başlatılabilecek durumda olan hak sahipliği süresini tamamlamış olmak,

d) Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak,

koşullarını birlikte taşımaları halinde, kısa çalışma bitiş tarihini aşmamak kaydıyla, OHAL süresi kadar kısa çalışma uygulanan süreler için nakdi ücret desteğine hak kazanır.

(2) Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında olanlar;

a) 6/2/2023 tarihi ve sonrasında 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında depremin etkilerinden kaynaklı işyerinin kapanması veya kapatılması sebebiyle iş sözleşmesi feshedilen (SGK Fesih kodu "17-İşyerinin Kapanması" olan) ve aynı Kanun kapsamında iş akdi fesih tarihinde son 120 gün hizmet akdine tabi olma ve/veya son 3 yıl içerisinde 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olma şartını taşımadığı için yeni bir işsizlik ödeneği hak sahipliği oluşmamak,

b) Başvuruya konu fesih tarihi itibariyle yeni bir işsizlik ödeneği hak sahipliği oluşmamakla birlikte, varsa daha önceden başlatılabilecek durumda olan hak sahipliği süresini tamamlamış olmak,

c) Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak,

koşullarını birlikte taşımaları halinde, OHAL süresince işsiz kaldıkları süre kadar nakdi ücret desteğine hak kazanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : Ödemeye İlişkin İşlemler

Nakdi ücret desteğinin süresi, ödeme tutarı ve ödenmesi

Madde 7- (1) Nakdi ücret desteğinin süresi;

a) Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olanlar bakımından, kısa çalışma başlama - bitiş tarihleri arasında, OHAL süresini aşmamak kaydıyla, işveren tarafından kısa çalışma başvurusu kapsamında Kısa Çalışma Uygulanacak İşçi Listesinde bildirilen haftalık çalıştırılmayacak saat bilgisi dikkate alınarak hesaplanan çalışılmayan süre ile sınırlıdır.

b) Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında olanlar bakımından, OHAL süresi dikkate alınmak kaydıyla fesih tarihinden itibaren işsiz olarak geçen süreleri kapsar.

(2) Nakdi ücret desteğini hak eden her bir kişi için yapılacak ödeme, 133,44 Türk Lirası olarak belirlenen bir günlük tutar ile ödemeye hak kazanılan gün sayısı çarpımı sonucu elde edilen tutardan damga vergisi düşüldükten sonra kalan tutara tekabül eder.

(3) Nakdi ücret desteği, bir ay içerisinde en çok 30 gün olmak üzere ödeme kanalları yoluyla işçinin kendisine ödenir.

(4) Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olanlar için nakdi ücret desteği ödemesi yapılan ilgili aya ait Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinde/Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinde işçilerin eksik gün nedeninin, "18-Kısa Çalışma Ödeneği" veya "27-Kısa Çalışma Ödeneği ve Diğer Nedenler" olarak bildirilmesi gerekmektedir.

(5) Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olanlar bakımından, 125 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci maddesi kapsamında belirlenecek il/ilçelerde bulunan işyerleri ve/veya deprem sebebiyle yıkık, acil yıkılacak, ağır ve orta hasarlı olduğunu belgeleyen işyerleri için uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin işverenlerin başvurusu doğrultusunda ödemeler gerçekleştirilir.

(6) Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki işçiler bakımından; birden fazla işyerinde çalışırken nakdi ücret desteğine hak kazananlar adına işverenler tarafından bildirilen prim ödeme gün sayıları toplanır. Bu kişiler adına 30 günden eksik kalan gün sayısı kadar nakdi ücret desteği ödenir. İlgili ayda toplamda 30 gün ve üzeri prim bildirim yapılmaması durumunda, bu kişilere ilgili ay için nakdi ücret desteği ödenmez.

(7) Nakdi ücret desteği, her ayın beşinde aylık olarak işsiz kendisine ödenir. Ödeme tarihini öne çekmeye Bakan yetkilidir. Nakdi ücret desteği, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Nakdi ücret desteği, nafaka borçları dışında haciz veya başkasına devir ve temlik edilemez.

Genel sağlık sigortası primi ödemeleri

Madde 8- (1) Nakdi ücret desteğinden yararlananlardan, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına girmeyenler, aynı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır. Bu madde kapsamında SGK tarafından tescili yapılan kişilere ait genel sağlık sigortası primleri, İŞKUR tarafından SGK'ya aktarılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM : Çeşitli ve Son Hükümler

Hak düşürücü sebepler ve yaptırımlar

Madde 9- (1) Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında nakdi ücret desteği alanların işverenlerinin yaptığı kısa çalışma başvurularına ilişkin uygunluk tespitinin olumsuz sonuçlanması, işverenin talepten vazgeçmesi, işverenin gerçeğe aykırı bilgi ve belge vermesi, geriye dönük yapılan kontroller sonucunda tespit edilen fazla ödemeler, ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.

(2) Bu Usul ve Esasların 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında nakdi ücret desteğinden yararlanan dönemde, aynı veya başka bir işyerinde işe başlanması ve/veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı alınmaya başlanması halinde nakdi ücret desteği durdurulur. İşçinin kusurundan kaynaklanan fazla ve yersiz ödemeler, ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte sigortalıdan tahsil edilir.

Yürürlük

Madde 10- (1) Bu Usul ve Esaslar, Bakan tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 11- (1) Bu Usul ve Esasları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

